

Nettunske pogodbe.

Čitateljem »Slov. Gospodarja« te pogodbe niso neznane. Svoje ime imajo od mesteca Nettuno južno od Rima ob morju, kjer so bile sklenje, ne med zastopniki naše države in italijanske države. Voditelj zastopništva naše države pri teh pogajanjih je bil danes že rajni dr. Ribarž, veliki voditelj Slovencev v Trstu, navdušeni branitelj interesov naše države in posebej slovenskega naroda. Zastopniki naše države so pri pogajanjih z Italijani popolnoma postopali po navodilih, ki so jih dobili od vlade. Takrat je bila na krmilu Pašič-Pribičević-Zerjavova vlada. Ta vlada nosi odgovornost za vsebino teh pogodb. Podpisane pa so bile te pogodbe v Nettunu 20. julija 1925, ko so že bili na vladi Radičevci. Med tem je namreč Pribičević moral izstopiti iz vlade ter napraviti prostor radičevskim ministrom, ki so bili zapriseženi 18. julija 1925.

Za Nettunske pogodbe torej ni odgovorna naša stranka, marveč Radičeva in Pribičevićeva stranka. Sedaj pa, ko je treba, da naš parlament potrdi sklenjene in podpisane pogodbe, samostalni demokratje in Radičevci kričijo po časnikih, vplijejo po shodih ter hujskajo nepodučene ljudi. Dokler sta bila Pribičević in Zerjav na vladi, te pogodbe niso bile nič strašnega, saj jih je ta stranka kot vladina stranka sklenila. Tudi Radičevci se niso zdale tako hude. Radič jih je celo hvalil. Na shodu v Makarski — v Dalmaciji — je 4. julija 1926 o teh pogodbah naslednje izjavil: »Mednarodni običaj zahteva, da se pogodbe, kadar so z ene strani ratificirane — potrjene od parlamenta —, morajo ratificirati tudi z druge strani, drugače nastanejo napeti odnosi, a mi nočemo napetih odnosov. V pogodbah ni ničesar tega, kar Trumbić trobi in razni Davidi in Nedavidi govorijo. Ono o italijanskih delavcih ni res, da bi oni preplavili Dalmacijo. Ljudstvo se je vznemirilo radi pogodb z Italijo. Toda te pogodbe nimajo v sebi nič strašnega. Država mora narodu pomagati, ona je to dolžna, in zato ne morejo pogodbe v nobenem oziru škoditi narodu, ako bo prava vlada, v kateri morajo biti tudi Hrvati, ki bodo skrbeli za to, da Nettunske pogodbe ne bodo v nobenem oziru na škodo narodu v Dalmaciji. Nettunske pogodbe so prinesle to dobro, da je zdaj prva in glavna dolžnost, da se Dalmacija oborožuje proti Nettunskim pogodbam na ta način, da se bo takoj začelo ustrezati njenim gospodarskim in kulturnim potrebam. Nič od tega, kar se piše, da je v teh pogodbah, ni v njih. Nettunske pogodbe bodo sprejete v jesen.«

Tako je Radič govoril leta 1926. — Kako so samostalni demokratje leta 1925 sodili o Nettunskih pogodbah, je jasno iz tega, ker so za vsebino teh pogodb odgovorni kot takratna vladina stranka, ko so se te pogodbe sklepale. Da Pribičević in Radič da-

nes drugače govorita, je razlog v tem, ker sta v opoziciji. Nettunske pogodbe se morajo parlamentarno sprejeti in potrditi, ker je Italija to že davno storila in ker to od naše države nujno zahtevajo zunanje-politični oziri. Kar se pa tiče vsebine teh pogodb, je kakor pri vsaki pogodbi: nekaj je nam v dobro, nekaj pa v breme.

Advokat dr. MIHAEL STAJNKO

je prevzel odvetniško pisarno pokojnega g. Dr. Radoslava Pipuš ter je preselil svojo odvetniško pisarno iz Aleksandrove ceste št. 39. v prejšnjo odvetniško pisarno Dr. Radoslava Pipuš v Mariboru Aleksandrova cesta št. 10. 664

Listnica uredništva.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Preklica ne moremo objaviti, ker ga nismo prejeli. — Frankolovo: Prvi Vaš dopis prinašamo v današnji številki. Drugi dopis obravnava isto snov in dvakrat ne moremo pisati o eni in isti zadevi. — Gornja Radgona: Vašo zadevo potožite g. obl. poslancu. Kritičen dopis bi razburil celo Gornjo Radgono, ki je drugega mnenja, nego Vaša razmotrivanja v dopisu.

DOPIŠI

Zrkovce. Prostovoljno gasilno društvo Zrkovce pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 10. junija 1928 ob 15. (3.) uri pop. 1. veliko dobrodelno javno tombolo na vrtu gostilne g. Sel v Zrkovcih. Tombol je 5, skupno 130 dobitkov velike vrednosti.

Sv. Peter nižje Maribora. Na binkoštni ponedeljek popoldne je bil blagoslovljen na Vinički gori pri družini Jenuš lep nov križ. Ob tej priliki so pri mizi dobrovoljni gostje se spomnili tudi na tiste, ki še ne poznajo sv. križa in so v ta namen darovali 100 Din za sv. misijone.

Vurberg. Dne 21. maja se je tukaj poročil Danko Kumer od Sv. Martina z vrlo Marijino družbenico Mimiko Kokol, oba iz ugledne hiše. Na gostiji, katera se je vršila v ožjem krogu, so se veselili svahte nabrali 120 D za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Mlademu paru pa želimo obilo sreče in blagoslova!

Ruše. Zadnji čas naš kraj vznemirjajo poročila o raznih tatvinah. Do zdaj smo imeli lep mir. Odkar pa so pri gradbi nove ceste nad Falo odpustili precej delavcev, se klati po naših cestah nekaj sumljivih tujcev in slišati je celo o vlomih in tatvinah. Vlomljeno je bilo v bližnjem Činžatu in v Puščavi, veliko denarja so odnesli kantinerju Duhu v tovarni za dušik, pos. Klampferju na Bezeni je nek tujec vkradel več dragotine in obleke, vznemirljiva poročila prihajajo tudi iz Selnice. Vse kaže, da je treba vedno biti na straži pred tujci. Prvo noč po vlovu v Činžatu so bile resnično zastražene vse ceste v Rušah in v Selnici, ker so prišla poročila, da se hoče roparska tolpa lotiti ruških tovarn. Še vedno srečavaš na cesti orožnike z nasajenim ba-

jonetom. Danes se je razširila novica, da so orožniki v Selnici prijeli tri roparje, četrty je ušel. Upamo, da se bo posrečilo pozornim stražam, nevarno tolpo spraviti pod varni ključ.

Sv. Ožbalt ob Dravi. V oni zlati dobi pred 600 leti, ko si je koroški kmet sam po svoji slovenski šegi ustoličeval svoje kneze in vojvode na Gosposvetskem polju ob slovenskem Celovcu, je segala koroška dežela ob Dravi prav do današnjega Sv. Ožbalta: do gorskega potoka Čermenica, ki je torej razmejeval Štajersko in Koroško. Še le pozneje so to granico potisnili nazaj za Muto proti Dravbergi. Po zgodovinski legi smo torej Šentožbalčani pravi in pristni koroški Slovenci. — Smo pa tudi pravi, pristni Lavantinci, ker pripadamo k lavantinski škofiji že kar od njenega početka leta 1228, torej vseh 700 let, dočim ko pripadajo k njej Slovenske gorice šele 70 let, Prekmurci in sosedna Kapla pa komaj šele kakih 7 let. — Kot pristni Lavantinci bomo pa tudi prav slovesno obhajali 700letni škofijski jubilej na Telovo z dvojno službo božjo, primerno pridigo in procesijo, tik ob zgodovinski Čermenici, v dvorani pri Lubeju pa bo poučno predavanje o krvavi Mehiki, ter o jubilejni škofiji lavantinski. — Blagi in dobri sosedje, pridite ter se veselite z veselimi jubilejnimi Šentožbalčani!

Šmartin pri Slovenjgradu. Binkoštni ponedeljek letošnjega leta nam ostane v trajnem spominu. Že dolgo nismo gledali toliko zbranega miselnjskega prebivalstva pri starodavni cerkvi sv. Martina ter takega sijaja, kakor ta dan. Točno ob desetih se je razplela dolga procesija učencev tukajšnje šole, Orlov in Orlic, ognjegascv šmartinskih in legenskih pod vodstvom g. načelnika Kolmana, županov domače nadžupnije in predsednika županske zveze celega okraja, predstavitev vseh slovenjgraških uradov, dveh oblastnih poslancev in posl. narodne skupščine g. Pušenjaka ter ogromne množice drugega ljudstva. Sprevod se je ustavil na lepem cerkvenem prostoru ob krasno ovenčanem odru tik kapele sv. križa. Ob najlepšem pomladanskem krasu je v mladeniško navdušenih ter pesniško zakroženih besedah nagovoril zastopnik vlade g. vladni svetnik komisar Eilec, slavljenca tega dne, g. častnega kanonika in dekan Janeza Lenart, proslavljajoč njegovo dolgoletno zvesto službovanje na verskem in narodnoizobraževalnem polju. Ganljiv je bil prizor, ko je ob sklepu svojih besed g. vladni svetnik pripel našemu slavlencu v solnčnih žarkih bliščeč zlati križ sv. Save in ko so po vznešenih pozdravnih besedah g. narodnega poslanca Pušenjaka zagrmeli topiči in daleč naokrog naznanjali, da je tudi najvišja svetna oblast počastila moža dela in uspehov. Sledila je cela vrsta pozdravov in čestitk, izmed katerih si bomo še prav posebno zapomnili lepe besede oblastnega poslanca in zastopnika županov g. Guzeja, starega borilca za narodne pravice g. Rotovnika in našega odkritega prijatelja g. monsignora profesorja Vrežeta iz Maribora, ki je tudi takoj po tej proslavi opravil slovesno službo božjo. Iskreno želimo vsi udeleženci, da tako odlikovani gospod, ki je binkoštno nedeljo vstopil v svoje 87. leto, pa je še na vsak pozdrav krepko odgovarjal, zdrav in zadovoljen v letošnjem juliju obhaja svojo biserno sv. mašo in se še dolgo veseli pomembnega odlikovanja! Iskreno in presrečno pa zahvaljujemo tudi oblastnega poslanca našega okraja in tajnika SLS iz Maribora, g. Ovčarja, da je s pomočjo domačinov vse tako lepo pripravil in v splošno zadovoljnost do konca izvedel.

Mislinska dolina. Pri nas se je zapoznila prava spomlad za dobre tri tedne. Radi te zakasnitve je pri nas sadno drevje v najbolj bujnem cvetju. Ker bodo drevesa od-